

¹ **LGBTI+ (viết tắt tiếng Anh của Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersex): Người đồng tính nữ, đồng tính nam, song tính, chuyển giới và liên giới tính.**

Người đồng tính: Người chỉ có cảm giác yêu đương hoặc/và hấp dẫn tình dục với người cùng giới với mình.

Người song tính: Người có cảm giác yêu đương hoặc/và hấp dẫn tình dục với cả người cùng giới lẫn người khác giới với mình.

Người chuyển giới: Người có bản dạng giới khác với giới tính khi sinh. Ví dụ: Một người sinh ra trong cơ thể nữ và có bản dạng giới là nam thì được gọi là "người chuyển giới nam" - trans man. Còn một người sinh ra trong cơ thể nam và có bản dạng giới là nữ thì được gọi là "người chuyển giới nữ" - trans woman. Người chuyển giới bao gồm cả những ai chưa trải qua quá trình phẫu thuật hoặc điều trị chuyển đổi giới tính, có thể vì những khó khăn về kinh tế, sức khỏe, kỳ thị xã hội, hay cả lựa chọn cá nhân, v.v. Người chuyển giới không nhất thiết luôn luôn có thể hiện giới theo các quy chuẩn giới do xã hội mặc định cho bản dạng giới của mình như trong hành vi, cách ăn mặc, v.v. Ví dụ: Người chuyển giới nữ không nhất thiết phải nữ tính, mềm mại.

NGUỒN THÔNG TIN HỖ TRỢ PHỤ HUYNH

TRUNG TÂM ICS - TỔ CHỨC BẢO VỆ VÀ THÚC ĐẨY QUYỀN CỦA NGƯỜI LGBTI+ TẠI VIỆT NAM

(84-28) 2253 2083 info@ics.org.vn
www.facebook.com/icsvn www.ics.org.vn

VIỆN NGHIÊN CỨU XÃ HỘI, KINH TẾ VÀ MÔI TRƯỜNG (ISEE)

(84-24) 6273 7933 isee@isee.org.vn
www.facebook.com/iseevn www.isee.org.vn

Những điều cần biết về pháp luật và kiến thức liên quan tới người LGBT: www.thuvien.lgbt

Trường học Cầu vồng: www.facebook.com/truonghoccauvong

Biên soạn từ tài liệu của myGSA - Chương trình hỗ trợ trường học an toàn và hòa nhập (Egale, Canada).

Người liên giới tính: Người có đặc điểm giới tính không điển hình của cơ thể nam hoặc cơ thể nữ.

² **Bản dạng giới (tiếng Anh: Gender identity):**

Cảm nhận bản năng của một cá nhân về giới của mình, suy nghĩ từ sâu bên trong của họ về việc mình là nữ, nam, cả hai giới, không thuộc giới nào, hoặc kết hợp giữa các loại trên, bản dạng giới có thể trùng hoặc không trùng với giới tính được xác định khi sinh.

³ **Xu hướng tính dục (tiếng Anh: Sexual orientation):**

Sự hấp dẫn có tính bền vững về tình cảm, tình dục đối với người cùng bản dạng giới với mình, người khác bản dạng giới với mình, cả hai giới, không giới nào cả, v.v. Từ đó có các xu hướng như dị tính, đồng tính, song tính v.v.

Xu hướng tính dục của một người trả lời cho câu hỏi "Họ thường cảm thấy yêu ai?", còn Bản dạng giới trả lời cho câu hỏi "Họ cảm nhận mình là nam hay nữ, hay giới nào khác?"

TÀI LIỆU KỸ YẾU HỘI THẢO

CÙNG CON ĐẾN TRƯỜNG: PHỤ HUYNH ĐỒNG MINH

Đồng minh được hiểu là người ủng hộ cộng đồng LGBTI+¹. Họ tin vào phẩm giá của người khác và dành sự tôn trọng cho tất cả mọi người. Họ sẵn sàng đứng lên vận động thay đổi cộng đồng và xã hội vì điều đó.

NÓI VỚI CON VỀ ĐỊNH KIẾN VỚI NGƯỜI LGBTI+

Việc chia sẻ cùng con trẻ các chủ đề về định kiến, kỳ thị, hay những hình thức phân biệt đối xử với người LGBTI+ sẽ giúp con có được sức mạnh và hiểu biết để chống lại ảnh hưởng tiêu cực của những vấn đề này trong ngôi trường hay ngoài xã hội.

Sử dụng từ ngữ đơn giản, dễ hiểu

Định kiến, kỳ thị, phân biệt đối xử với người LGBTI+ liên quan đến bối cảnh rộng lớn của chính trị, xã hội hay tôn giáo mà không phải ai cũng có đủ kiến thức bao quát để dễ dàng nhận thấy. Vì vậy phụ huynh hãy chọn các từ ngữ đơn giản, dễ hiểu với các con, ví dụ: "ích kỷ" thay vì "định kiến", "không thích" thay vì "kỳ thị".

Luôn luôn sẵn sàng lắng nghe

Có thể con đã từng bị bắt nạt, trêu chọc ở trường và chia sẻ với bạn. Nếu con chưa sẵn sàng, phụ huynh có thể gợi ý con kể xem có các câu chuyện tương tự xảy ra ở trường, trong nhóm bạn bè, hay trong lớp con không. Hãy lắng nghe con nói và kết nối các thông tin để tìm hiểu xem cuộc sống ở trường học con đang diễn ra như thế nào. Ngoài ra, phụ huynh có thể chuẩn bị tài liệu về LGBTI+, phim, truyện, đoạn video, trang web chứa thông tin, kiến thức, câu chuyện về người LGBTI+ - đây cũng có thể là cách khởi đầu các thảo luận cởi mở với con cái.

Bắt nạt trong trường học không đơn giản là chỉ ra rằng "bạn này tốt, bạn kia xấu". Hãy nói cho con hiểu rằng bắt nạt là một hành động đi ngược lại bản chất tốt đẹp của con người, mà bản thân kẻ đi bắt nạt người khác cũng sẽ bị tổn hại.

CẢI THIỆN THÁI ĐỘ VÀ HIỂU BIẾT CỦA CON EM MÌNH VỀ CHỦ ĐỀ HÒA NHẬP LGBTI+

Thay đổi quan điểm của con cái sẽ góp phần thay đổi môi trường trường học của chúng. Và phụ huynh chính là người giúp các em thay đổi. Hãy trò chuyện cởi mở với con, tránh sử dụng các ngôn từ hay câu cú mang tính định kiến với người LGBTI+. Ví dụ: "Trông bạn kia gay thế con nhỉ", "đồ bóng", "ô-môi"...

NHÀ CỦA MÌNH LÀ NƠI AN TOÀN VÀ KHOAN DUNG

Hãy lan tỏa thái độ tôn trọng về chủ đề LGBTI+ tới chính con cái của bạn, bạn bè và người thân, những người khách tới chơi nhà. Hãy chia sẻ những câu chuyện tích cực, đúng đắn. Hãy thách thức những định kiến xã hội về người LGBTI+. Đồng minh là bắt đầu từ chính ngôi nhà mình đang ở.

Số giấy phép xuất bản tài liệu không kinh doanh: _____

CÙNG CON ĐẾN TRƯỜNG: PHỤ HUYNH ĐỒNG MINH

THẢO LUẬN VỚI GIÁO VIÊN VỀ CHỦ ĐỀ LGBTI+

Giáo viên đóng vai trò to lớn đối với quá trình phát triển an toàn và khỏe mạnh của con trẻ. Việc các giáo viên có thái độ và được trang bị kỹ năng, công cụ để tạo nên môi trường học đường hòa nhập cho tất cả học sinh, bao gồm cả học sinh LGBTI+, là rất quan trọng.

Thông qua các cuộc thảo luận, trao đổi, phụ huynh có thể xây dựng mối quan hệ tích cực với giáo viên của con em mình, từ đó góp phần nuôi dưỡng sự phát triển toàn diện của các em. Phụ huynh không nhất thiết phải đề cập trực tiếp mà có thể lồng ghép chủ đề LGBTI+ một cách tinh tế trong các lần thảo luận, trao đổi, ví dụ như về thành phần gia đình, về các hoạt động của người LGBTI+ tại địa phương. Đó cũng là một cách để giáo viên ý thức về cộng đồng LGBTI+ lớn hơn ở bên ngoài khuôn viên trường học.

Phụ huynh nên có một số chuẩn bị trước khi thảo luận:

1. Thử rà lại chính sách (quy định, nội quy...) trong trường học của con em mình, thậm chí trong ngành giáo dục nói chung, xem đã có các điều khoản đề cập tới tôn trọng sự đa dạng, không phân biệt đối xử chưa.

2. Đặt ra mục tiêu cho các cuộc thảo luận với giáo viên: Sau cùng thì phụ huynh muốn thấy sự thay đổi nào từ giáo viên? Đó có thể là thái độ của giáo viên với chủ đề LGBTI+, là thảo luận giải pháp một trường hợp cụ thể liên quan đến bạo lực học đường đối với học sinh LGBTI+, hỗ trợ con em mình thành lập một câu lạc bộ ủng hộ LGBTI+ trong trường, v.v. Việc đặt ra mục tiêu sẽ giúp phụ huynh định hướng các cuộc thảo luận dễ dàng hơn.

3. Chuẩn bị một số tài liệu cơ bản về LGBTI+ để sẵn sàng cung cấp cho giáo viên. Ví dụ:

- Tài liệu kiến thức: Tờ thông tin về Bản dạng giới², Xu hướng Tính dục³: Hỏi nhanh đáp gọn về Đồng tính, Song tính, Chuyển giới, Cẩm nang Nói về mình; cẩm nang Những đứa con của chúng ta;...
- Báo cáo nghiên cứu và câu chuyện: Nghiên cứu về bạo lực học đường trên cơ sở Xu hướng tính dục và Bản dạng giới (UNESCO): Nghiên cứu về phân biệt đối xử dựa trên Xu hướng tính dục và Bản dạng giới (iSEE), cuốn sách "Lời mẹ kể"...
- Công cụ hỗ trợ cho giáo viên "Teaching Tolerance - Nuôi mầm khoan dung trong học đường".

4. Ghi nhớ những gì đã trao đổi với giáo viên để tiếp tục cuộc thảo luận và thúc đẩy sự thay đổi.

5. Lường trước một số rủi ro có thể xảy ra. Ví dụ: Phụ huynh sẽ có thể vô tình công khai về tính dục của con em mình khi các em chưa sẵn sàng; liệu con trẻ có bị bắt nạt, trêu chọc tại trường vì điều đó không; liệu giáo viên có bảo mật thông tin mà phụ huynh trao đổi không...

QUAN TÂM HƠN TỚI CHÍNH SÁCH VỀ LGBTI+ Ở TRƯỜNG HỌC CỦA CON EM

Khi trường học trở nên tích cực hơn với các học sinh LGBTI+ thì bản thân các em học sinh không phải là LGBTI+ cũng được hưởng những thành quả đó. Tất cả học sinh sẽ được hưởng môi trường giáo dục an toàn, khoan dung và hòa nhập.

Phụ huynh có thể tìm hiểu các chính sách trong trường liên quan đến việc hỗ trợ cộng đồng LGBTI+. Ví dụ: Giáo viên có cởi mở với các thảo luận về LGBTI+ không? Các học sinh LGBTI+ có bị trêu chọc, bắt nạt không? Trường giải quyết các ca bạo lực học đường liên quan đến LGBTI+ như thế nào?...

KẾT NỐI CÁC MẠNG LƯỚI

Phụ huynh có thể bắt đầu tìm hiểu, kết nối với các phụ huynh khác ủng hộ việc tạo môi trường học đường an toàn, khoan dung và hòa nhập với LGBTI+. Đôi khi chỉ cần một vài phụ huynh quan tâm tới việc bảo vệ con em khỏi nạn bạo lực liên quan đến LGBTI+ trong trường học hoặc muốn thúc đẩy trường học của con em trở nên an toàn, khoan dung và hòa nhập hơn đã là dấu hiệu tốt cho việc tạo nên một thay đổi tích cực nào đó trong trường. Vậy thì tại sao các phụ huynh không tạo thành một nhóm, vừa tăng tính hiện diện của những người ủng hộ, vừa kết nối với các gia đình có con em là LGBTI+ khác? Đặc biệt, việc các phụ huynh kết nối với nhau sẽ giúp các con được hỗ trợ cả trong và ngoài trường.

Ngoài ra, hãy cố gắng kết nối với các nhóm phụ huynh khác tại địa phương; các tổ chức làm về quyền LGBTI+; các hội nhóm LGBTI+ tại địa phương; các giáo viên có tinh thần ủng hộ...

Bên cạnh đó, có thể có cả những rủi ro liên quan đến chuyện công khai con em mình là người LGBTI+ ngoài ý muốn. Hãy lường trước các tình huống có thể xảy ra và cách ứng phó lúc đó, vì sự an toàn của các em vẫn là ưu tiên trên hết!

THAM GIA TÍCH CỰC VÀ CHỦ ĐỘNG VÀO TIẾN TRÌNH LGBTI+ VIỆT NAM

Sự xuất hiện, tham gia của phụ huynh trong các hoạt động của cộng đồng LGBTI+ có ý nghĩa vô cùng đặc biệt và là một nguồn hỗ trợ, động viên tinh thần rất lớn với các bạn trẻ LGBTI+.

Các phụ huynh có thể kết nối với các tổ chức làm về quyền LGBTI+ trên cả nước và các hội nhóm LGBTI+ tại địa phương để tham gia tích cực hơn vào các hoạt động ủng hộ LGBTI+ ở Việt Nam. Có rất nhiều phụ huynh của người LGBTI+ đã tham gia các hoạt động này bằng những cách khác nhau: chia sẻ câu chuyện của bản thân trong các buổi trò chuyện với giáo viên, học sinh trong trường; tham gia các đối thoại chính sách trong khuôn khổ trường học và cả bên ngoài trường học;...

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ TRONG TÀI LIỆU

Tính dục (tiếng Anh: Sexuality):

Là các kiến thức, niềm tin, thái độ, giá trị và hành vi liên quan đến tình cảm yêu đương và đời sống tình dục của các cá nhân. Các khía cạnh cơ bản của tính dục một người thường bao gồm: Giới tính sinh học (có cơ thể là nam/nữ/liên giới tính), Bản dạng giới (cảm nhận mình là nam/nữ/giới khác), Xu hướng tính dục (yêu người cùng giới/khác giới/cả hai giới/không giới nào cả...) và Thể hiện giới (thể hiện là nam tính/nữ tính/trung tính...).

Sự biểu hiện của tính dục có thể chịu ảnh hưởng của các yếu tố mặc định về đạo đức, tâm lý, văn hóa, và luân lý.